

GUERRA, INEVITABLEMENT, HAVIA DE GUANYAR AL XXXI CONGRÉS

La provocació de Nicolás Redondo

És costum que en qualsevol congrés de qualsevol partit hi hagi un guanyador i un perdedor. La dialèctica interna exigeix aquesta imatge i, llevat de casos excepcionals, sol ser així. ¿Qui ha guanyat, doncs, en el XXI congrés del PSOE, celebrat la setmana passada a Madrid? Tothom ho reconeix: **Alfonso Guerra**. ¿Qui ha perdut? Ningú no gosa dir-ho: **Nicolás Redondo**.

L'assemblea socialista era pràcticament una bassa d'oli fins que, en el darrer moment, **Nicolás Redondo** aprofità la *salutació fraternal* que duia de part de la UGT per esbrincar el govern de **Felipe González** i posar en dubte la seva conducta socialista.

El líder ugetista, que no havia participat en les tasques congressuals, va fer un discurs desmenjat, amb poc entusiasme, com si estigués avergonyit o no creïés en allò que estava dient. Possiblement, s'adonava que aquell no era el lloc ni el moment més adients, i més d'un comentà que havia estat obligat pels seus companys d'executiva a fer un discurs d'una gran duresa de contingut, malgrat que uns minuts abans els congressistes l'havien aclamat en presència de l'executiva entrant.

Redondo negà que hi hagi enfrontaments personals o que des de la UGT es qüestionés el projecte socialista. Però hi ha *diferències puntuals* amb el govern, i la UGT desaprova alguna de les mesures que ha pres. La UGT reclama, en primer lloc, un paper més gran del sindicat que no pot estar condicionat per la política de prioritats del govern i unes relacions igualitàries, sense primàcies i sense *servilismes partidistes*. En segon lloc, reivindica una atenció més gran pels problemes reals, al marge dels èxits macroeconòmics.

Ja havia estat avançat: el XXXI congrés del PSOE ha dut un guanyador total: **Alfonso Guerra**, el poder del qual no perd ni un pam de terreny. I també, però, un perdedor: **Nicolás Redondo**.

J. M. Sanmartí (Madrid)

què elimini els factors negatius provocats per la política de reajusts. El creixement pertany a tothom i no se'l pot contraposar a la redistribució, però el progrés social s'ha de dur als mitjans de producció.

Això vol dir que l'estat no ha de ser únicament redistributiu, sinó que ha de ser bel·ligerant, ha d'orientar els excedents empresarials creats cap als objectius socials, ara cap a la creació de llocs de treball. La màquina igualitària no

Willy Brandt ha cedit a González el liderat internacional en el socialisme.

La situació no ha millorat amb el PSOE

I aquí començà el ball de bastons. No solament hi ha hagut *divorci patè* entre el govern i el moviment sindical, sinó que el creixement econòmic ha comportat una *regressió social*, els indicadors bàsics *no han millorat* i s'han *accentuat* els desnivells de renda i les deigualtats territorials. El partit ha de reflexionar sobre si s'han beneficiat els rics o els pobres. Si més no, *no està gens clar* que s'estigui duent a la pràctica un projecte socialista i, en definitiva, cal orientar l'acció del govern per-

és el mercat, sinó la lluita per unes posicions progressistes. **Redondo** acabà la seva intervenció en sec advertint que la UGT no renunciarà a les seves reivindicacions ni esdevindrà un sindicat groc.

Fou un discurs tan coratjós com inoportú. El XXXI congrés socialista acabava d'aprovar la gestió dels seus dirigents pel 95 per cent dels vots, els acabava de reelegir pel 100 per cent dels vots, i acabava de decidir una flexibilització programàtica cap a posicions més socials i menys economicistes. Així, **Eduard Martín Toval** tallà els aplaudiments a **Redondo**, **Felipe Gon-**

zález agafà l'ocasió pels pèls i respongué amb una gran energia. Digué, en primer lloc, que és el partit i no el sindicat qui defineix les conductes socialistes a l'Estat espanyol i que el congrés havia abonat l'actuació del govern i havia precisat els continguts del socialisme per al període 1988-92. En segon lloc, no es poden passar per alt els avanços socials assolits, com, per exemple, que el 96 per cent de la població ja té assistència sanitària de franc. I, en tercer lloc, argumentà que també és socialista fer créixer l'economia per crear ocupació i donar benestar, o lluitar contra la inflació. Fins i tot es pot ser més socialista fent baixar la inflació que no pas fent pujar els sous, perquè el primer afavoreix més les capes marginades i pobres. **Felipe González**, que en aquests discurs es mostrà pletòric de facultats, oferí un lloc permanent de l'executiva federal a **Nicolás Redondo**, cosa que aquest rebutjà, i oferí reprendre les negociacions per a la concertació. Finalment, demanà que el partit comenci a preparar el seu recanvi després de catorze anys a la secretaria general.

Al darrer minut, fou **Felipe González** i no **Nicolás Redondo** qui es ficà el XXXI congrés a la butxaca. El líder ugetista podrà continuar la disputa programàtica i ideològica amb el govern desde el seu bastió sindical, però difícilment podrà comptar des d'ara amb els quadres del PSOE, molts dels quals no amagaven la seva irritació. I això que durant el debat congressual molts oradors, començant pels *barons* (**Joan Lerma**, **Raimon Obiols**, **Joaquín Leguina** o **José Rodríguez de la Borbolla**), reclamaren un acostament a la UGT. La impressió era que el discurs de **Redondo** es podia haver fet al començament del congrés com un important element de reflexió, però de cap de les maneres al final, quan ja estava tot fet i benèit. El reny ugetista sonà a provocació i ajudà a estrényer rengles al voltant de **Felipe González**.

González diu que ho ha fet bé

I això que **Felipe González** havia començat molt malament el congrés. Des de 1986 amples sectors socialistes, encapçalats sovint per la UGT, han anat demanant una rectificació de la política governamental aplicada des de 1983. **Alfonso Guerra** copsà aquesta pressió i preparà un pla alternatiu reflectit en la ponència marc (vegeu *EL TEMPS*, número 187). Sense renunciar a res del que han fet els successius gabinets socialistes, **Guerra** dibuixà un programa

Guerra: un guanyador.

de treball que sobre el paper satisfieja les exigències de la majoria dels quadres i de les bases. Simultàniament, desarmà l'oposició interna, preparà psicològicament l'opinió pública i aïllà el sector boyerista del govern. **Felipe González** entrà divendres passat al palau de congressos de Madrid amb la catifa posada pel seu lloctinent. Només havia de transitar-hi cap al tron de la secretaria general.

Doncs bé, **González** esquivà la catifa guerrista i caminà per la vora. En lloc d'aprofitar l'avinentesa i posar l'èmfasi en la suau rectificació de la seva política, esmerà totes les forces a justificar la tasca governamental dels darrers anys. La seva tesi fou molt senzilla: les decisions preses no són el so-

cialisme, però són imprescindibles per al projecte socialista. Per exemple, sense creixement econòmic no es pot fer una política d'ocupació laboral. D'altra banda, insistí en els èxits obtinguts, com la reducció de la inflació, i si l'atur ha crescut, també ho ha fet l'ocupació: mil places de treball diàries. Per tant, ara es viu millor, fins i tot molt millor, que no pas el 1982, i alguns espanyols han augmentat el poder adquisitiu en un 300 per cent. Solament un partit sòlid com el PSOE podia traure el país de l'atzucac i dur-lo a l'actual situació de benestar.

Ara bé, **Felipe González** no es referí gens ni mica a les tensions internes i externes que ha comportat aquesta conducta: distanciament amb la UGT, vagues de metges, d'estudiants i de funcionaris, irritació dels pensionistes, desafecció de les classes il·lustrades, el manteniment de la marginació, etc.

Si cità algun dels conflictes, com el de l'OTAN, fou per presentar-lo com un èxit, com una demostració de la capacitat del PSOE per canviar de parer i fer-ne canviar a la resta de la societat. L'única autocrítica fou per demanar que els poders públics controlats pels socialistes no entrebanquin la política del govern. **Felipe González** no es repenjà ni un moment en la ponència marc, sinó en la tasca de govern feta fins ara, i especialment en l'econòmica, dissenyada i apujada pels boyeristes.

La impressió, per tant, és que **Alfonso Guerra** té un recanvi del canvi i que el pot liderar, mentre que **Felipe González** només sap bé el que ha estat fent. Tanmateix, les coses no són senzilles. El secretari general-president duia

Redondo: males cares, des del partit.

trumfos a la mà i els jugà. Duia un creixement del TIP del 4,5 per cent, una inflació del 4,6 per cent, l'eixida dels F-16 americans de Torrejón de Ardoz, els progressos en la lluita antiterrorista, etc. El XXXI congrés s'ha celebrat amb l'estat socialment tranquil i amb una certa sensació d'independència en política exterior, després de les tempestes atlantistes de 1984 a 1986.

El partit tampoc no té conflictes interns greus. Trenta-dues de les trenta-tres delegacions, és a dir el 97,5 per cent de la militància, han votat a favor de l'informe de gestió. Solament la federació de Càceres (5.209 militants-vots), molt vinculada a **Pablo Castellano**, gosà abstenir-se en el debat previ. La majoria d'oradors formularen algunes crítiques als plantejaments de **Felipe González**, si bé *globalment* els abonaren. Després, **Felipe González** matisà una mica alguna de les seves afirmacions més dures, i per exemple, condemnà el pragmatisme pur, que només pretén cercar solucions als problemes. L'únic debat de fons fou provocat per Izquierda Socialista, que advertí sobre una possible coalició entre partits de dreta. També considerà insuficient l'estat del benestar per definir el socialisme. Fou l'única batalla seriosa. La resta han estat pactes amables entre l'oficialisme, el guerrisme, els *barons*, els dissidents biscaïns i alguna federació rondinaire, com la valenciana del Camp de Túria.

Un horitzó federal

Un d'aquests pactes ha introduït el PSOE en les vies del federalisme a partir d'unes esmenes presentades pel PSC. En síntesi, es parla d'una perspectiva assimilable al funcionament dels estats federals. Perspectiva inspirada principalment en la RFA i que no obliga a retocar ni la Constitució ni els estatuts d'autonomia. Aquest nou *horitzó federal* exigeix que es concreti i s'aclareixi el marc de les competències legislatives de cadascú; que s'estableixin fórmules de cooperació, de participació de responsabilització de les comunitats autònomes en les polítiques de l'estat; que es fixi un sistema de relacions entre l'administració autonòmica i la local; que es precisi les competències de la primera en matèria local; que es perfeccionin les finances autonòmiques en aspectes com la responsabilitat fiscal o l'autonomia de les despeses; i que s'adeqüi l'administració perifèrica de l'estat a la nova estructura territorial. Per aconseguir els màxims sostres competencials possibles, el

González no aplicarà a curt terme les tesis del PSC.

mecanisme serà l'article 150.2 de la Constitució.

La ponència és una fusió de les tesis federalitzants del PSC, de les aspiracions d'algunes comunitats autònomes i de les aspiracions governamentals expressades en el debat sobre política autonòmica, palesades al mes de desembre passat al Senat. **Raimon Obiols** n'ha quedat content, i amb raó. Un rebuig del XXXI congrés del PSOE a les seves tesis no solament l'hauria desautoritzat quatre mesos abans de les eleccions catalanes, sinó que hauria obert un difícil debat al si del seu partit. Per aquesta i per altres raons, **Raimon Obiols** ha estat un dels més clars guanyadors en aquest congrés.

25 per cent de dones

Al costat d'aquesta novetat hi hagué la de les dones. Des d'ara el 25 per cent dels òrgans de direcció i de deliberació del PSOE, com també totes les seves llistes electorals, hauran de procurar tenir almenys un 25 per cent de dones. És el primer partit que aprova un percentatge tan alt i resulta una mica fort (revolucionari, diuen alguns) si es pensa que actualment solament el 16 per cent de la militància socialista és femenina, o que de 861 delegats solament 57 (6 per cent) duïen nom de dona. Fins aquest colp d'efecte el PSOE no s'havia distingit per una excessiva confiança en l'element femení. No hi ha hagut cap ministressa socialista, i de disset membres de l'executiva sortint solament tres eren dones. El PSOE té 14 diputades, 11 senadores, 3 eurodiputades, dues governadores civils i una delegada del govern. L'esmena, si es compleix, farà canviar moltes coses perquè, tal com deia una **Matilde Fernández** eufòrica, «ara s'haurà de repartir més el poder». L'esmena fou introduïda després d'una duríssima campanya de les dones socialistes que es revelaren com un autèntic poder fàctic del partit i que comptaren amb el suport decidit de gent com **Carmen Romero**. De moment, a la nova executiva han entrat 6 dones de 23 membres, és a dir, una mica més de la quarta part.

Fora d'aquesta, la cúpula del PSOE només té una novetat important: la inclusió del ministre **José Maria Maravall** com a vocal. **Maravall**, que també és diputat per València, declarà prèviament que aquesta vocalia i el ministeri són compatibles. Això vol dir que l'anunciat remodelatge del govern no ha de partir per força del seu pas a l'executiva federal. El seu paper serà el d'enfortir les relacions entre el partit i el govern central en els afers socials. El mateix equip que preparà la ponència marc, el nou quadre ideològic i programàtic del PSOE, és el que haurà de fer-lo aplicar per part del govern, i molt especialment per part dels ministres boyeristes i més tecnòcrates.

Aquest és el veritable repte. En el XXXI congrés hi havia un clima clar de canvis en el gabinet, malgrat que fou impossible concretar alguna cosa. Si **Felipe González** pretén aplicar les resolucions del congrés, ha de canviar alguns ministres. Però ell mateix ja va precisar que el que s'ha d'aplicar és el programa de govern votat el 1986. Els congressos només *orienten o inspiren*. Explícitament, digué que, almenys en política autonòmica, no hi haurà canvis a curt termini. □